

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/222/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6617204238
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6617204238.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kvietka a členov senátu Mgr. Janky Benkovičovej a Mgr. Martina Štubniaka, v spore žalobkyne X/A., zastúpenej JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, so sídlom 984 01 Lučenec, J. Kráľa 5/A, proti žalovanému Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom 921 22 Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36 234 176, zastúpenému: GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 911 01 Trenčín, Piaristická 707/25, IČO: 47 234 679, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 326,48 Eur s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 8Csp/89/2017-109 zo dňa 25. 04. 2018, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu mení tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 296,48 Eur spolu s úrokom z omeškania 5% ročne od 11. 03. 2017 až do zaplatenia, a to v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. Vo zvyšku žalobu žalobkyne zamietá.
- III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania na súde prvej inštancie a náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 80% do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej tiež „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozhodol tak, že žalobu žalobkyne o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 326,48 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 11. 03. 2017 do zaplatenia zamietol. Zároveň rozhodol, že žalovanému priznáva náhradu trov od žalobkyne v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.
2. V odôvodnení svojho rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že žalobkyňa žiadala od žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 326,48 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 11.03.2017 do zaplatenia a náhradu trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 22.02.2011 uzatvorila so žalovaným Úverovú zmluvu číslo 4102068450 (ďalej tiež „úverová zmluva“), na základe ktorej jej žalovaný poskytol peňažné prostriedky vo výške 1000,- Eur. Úverová zmluva podľa žalobkyne neobsahuje zákonné náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“). Najmä neobsahuje dobu trvania zmluvy, termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť.
3. Žalovaný tvrdil, že úverová zmluva uzavretá dňa 22.02.2011 spĺňala všetky obsahové náležitosti. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 3Co/334/2015. Uviedol, že

do zmluvy uviedol RPMN určenú od 29 % do 30 % s odkazom, že presná hodnota RPMN závisí od dátumu poskytnutia úveru.

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že žalobkyňa so žalovaným uzavreli dňa 22.01.2011 úverovú zmluvu č. 4102068450, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyni bezúčelový úver 1000,- Eur, ktorý sa zaviazala platiť v mesačných splátkach po 26,04 Eur, počte splátok 84, ročnej úrokovej sadzbe 23,04 %, RPMN 29 % do 30 %, priemerná hodnota RPMN 26,49 %, poštovou poukážkou, poplatkom 1,99 Eur za vedenie účtu (zahrnutý v splátke), v lehote splatnosti 84 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15.dňa v poslednom mesiaci.

5. Súd prvej inštancie v ďalšom texte odôvodnenia citoval ust. § 100 Občianskeho zákonníka, § 101 Občianskeho zákonníka, § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Ďalej tiež citoval ust. § 451 a § 457 Občianskeho zákonníka. Odcitoval § 9 ods. 1 a 2 zák. č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej tiež „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) a § 11 tohto zákona. Uzavrel, že pokiaľ sa týka vzniku bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k úverovej zmluve zo dňa 22.01.2011, tak k nemu mohlo dôjsť najskôr 24.03.2015 zaplatením poslednej splátky úveru (3,52 Eur, lebo splátkou zaplatenou dňa 24.02.2015 bol zaplatený úver vo výške 996,48 Eur) a vtedy sa žalobkyňa dozvedela o vzniku bezdôvodného obohatenia. Týmto dňom jej začala plynúť aj subjektívna dvojročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 24.03.2017. Žaloba bola súdu doručená dňa 20.03.2017, čiže včas. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalovaný nedôvodne vzniesol námietku premlčania nároku. Prvostupňový súd ďalej skonštatoval, že žalobkyňa ale v spore nepreukázala vznik bezdôvodného obohatenia a neudržala tak dôkazné bremeno. Podľa záveru súdu prvej inštancie zmluva zo dňa 22.01.2011 obsahovala všetky zákonné podmienky v súlade s ustanovením § 9 ods. 2 písm. f), j), k) Zákona o spotrebiteľských úveroch a poskytnutý úver nebol bezúročný a bez poplatkov.

6. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol aplikujúc ust. § 255 ods. 1, 2 CSP a § 262 ods. 1, 2 CSP a v spore úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania.

7. Proti rozsudku okresného súdu podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa (ďalej aj „odvolateľka“), domáhajúc sa zmeny odvolaním napadnutého rozsudku tak, že žalobe bude vyhovieť v celom rozsahu a bude jej priznaná voči žalovanému aj náhrada trov konania pred súdom prvej inštancie, alternatívne navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si žalobkyňa uplatnila aj náhradu trov odvolacieho konania.

8. Podané odvolanie žalobkyňa odôvodnila tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 365 ods. 1 písm. b) CSP], a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP]. Odvolateľka namietala, že termín konečnej splatnosti musí byť vyjadrený konkrétnym dátumom. V úverovej zmluve nie je uvedený konkrétny dátum, predstavujúci termín konečnej splatnosti. Úverová zmluva, ktorá je predmetom tohto sporu, jednoznačne nezodpovedá požiadavkám slovenského zákona o spotrebiteľských úveroch v časti náležitosti termín konečnej splatnosti. Súd prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku vôbec nevysporiadal s podstatným argumentom žalobkyne v spore ohľadom nepresného uvedenia náležitosti RPMN. Označenie údajá RPMN v podobe percentuálneho rozpätia dolnej a hornej hranice tak, ako ju vyjadril žalovaný v predmetnej úverovej zmluve, nespĺňa požiadavku presnosti a jednoznačnosti. V ďalšom texte odvolania odvolateľka namietala, že zmluva uzatvorená medzi účastníkmi neobsahuje náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch.

9. Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

10. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), prejednal odvolanie žalobkyne viazaný jeho rozsahom a dôvodmi v zmysle ust. § 379 a § 380 CSP, pričom podľa ust. § 385 ods. 1 CSP nariadil na prejednanie odvolania pojednávanie, na ktorom zopakoval a doplnil dokazovanie a na základe toho rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 388 CSP zmenil, pretože neboli podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP).

11. Na pojednávanie konané pred odvolacím súdom dňa 31.10.2019 sa žalobkyňa, právny žalobca žalobkyne, žalovaný ani právny zástupca žalovaného nedostavili, pričom svoju neprítomnosť ospravedlnili a navrhli, aby odvolací súd vec prejednal a rozhodol v ich neprítomnosti.

12. Odvolací súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, a to Úverovou zmluvou č. 4102068450 zo dňa 22.02.2011 (ďalej tiež „zmluva“), výzvou na dobrovoľné plnenie zo dňa 28.02.2017 a poštovými poukážkami v počte celkom 42 kusov.

13. Zo zmluvy mal odvolací súd za preukázané, že žalobkyňa so žalovaným uzavreli dňa 22.01.2011 Úverovú zmluvu č. 4102068450, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyňi bezúčelový úver 1000,- Eur, ktorý sa zaviazala platiť v mesačných splátkach po 26,04 Eur, počte splátok 84. V zmluve je uvedená ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“) v rozmedzí 29,0% do 30,0% a priemerná hodnota RPMN 26,49%. Lehota splatnosti je 84 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15.dňa v poslednom mesiaci.

14. Výzvou na dobrovoľné plnenie zo dňa 28.02.2017 žalobkyňa vyzvala žalovaného, aby jej sumu 326,48 Eur , ako bezdôvodné obohatenie uhradil do 10.03.2017.

15. Zo žalobkyňou predložených poštových poukážok mal odvolací súd za preukázané, že žalobkyňa zaplatila žalovanému celkovo sumu 1296,48 Eur.

16. Podľa § 9 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

17. Podľa § 9 ods. 2 písm. f) a j) Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

18. Podľa § 11 Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak
a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,
b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

19. Náležitosti zmluvy o spotrebiteľských úveroch upravuje Zákon o spotrebiteľských úveroch, pričom odvolací súd konštatuje, že posudzovaná zmluva neobsahuje predpísané náležitosti, a to termín konečnej splatnosti a údaj RPMN.

20. V zmluve nie je adekvátne vyjadrený údaj o dobe trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Zákonné znenie neustanovuje výslovne formu, ako má byť stanovený termín konečnej splatnosti ale je nepochybné, že uvedený údaj musí byť vyjadrený a určený jasne a zrozumiteľne. Zmluva neobsahuje žiadnu informáciu o tom, kedy nastáva konečná splatnosť spotrebiteľského úveru a kedy sa predmetná zmluva ukončuje, čím absentuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch. Zmluva uvádza údaj „lehota splatnosti 84 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci“, ktorý nemožno považovať za zrozumiteľnú informáciu pre priemerného spotrebiteľa, aby bez ťažkosti dokázal identifikovať deň, ktorým nastala konečná splatnosť spotrebiteľského úveru, resp. došlo k ukončeniu zmluvného vzťahu. Podľa zákona a ustálenej súdnej praxi sa vyžaduje vyjadrenie konečnej splatnosti konkrétnym dátumom alebo aby veriteľ konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru špecifikoval na základe vstupných údajov prostredníctvom dátumu poskytnutia úveru spotrebiteľovi, splatnosti prvej splátky, frekvenciou, výškou a počtom splátok. Odvolací súd je toho názoru, že veriteľ nestanovil dostatočne objektívne a zrozumiteľné kritéria, aby priemerný spotrebiteľ si mohol termín konečnej splatnosti a ukončenia zmluvy sám z uvedených údajov odvodiť. V zmluve je len ťažko postrehnuteľné, kedy nastáva splatnosť prvej splátky spotrebiteľského

úveru, pretože táto informácia bola do predmetu zmluvy zakomponovaná veľmi malým písmom oproti ostatnému textu zmluvy, čo možno kvalifikovať ako nekalú obchodnú praktiku zo strany veriteľa, ktorá je neprijateľná.

21. Odvolací súd nepovažuje ani spôsob uvedenia RPMN v zmluve v podobe RPMN od 29,0% do 30,0% za súladný so Zákom o spotrebiteľských úveroch, pretože tento nepredpokladá v tomto smere uvedenie akéhosi rozpätia ročnej percentuálnej miery nákladov, ale vyžaduje uvedenie RPMN v konkrétnom a jednoznačnom vyjadrení v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

22. Vzhľadom na absenciu vyššie uvedených náležitostí, resp. ich nesprávne uvedenie sa úverová zmluva považuje za bezúročnú a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) a b) Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Plnením nad rámec poskytnutých istín úveru teda došlo k bezdôvodnému obohateniu plnením bez právneho dôvodu, ktoré musí žalovaný vydať žalobkyni podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

23. Podľa žaloby a pripojených listín bolo preukázané, že žalobkyni bol poskytnutý úver vo výške 1000,- Eur. Podľa predložených potvrdení o úhradách vykonaný na zaplatenie úveru (podľa poštových poukážok v počte 42 kusov) bolo preukázané, že žalobkyňa uhradila žalovanému splátky vo výške 1296,48 Eur, t. j. 296,48 Eur nad rámec úveru, čím na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie. Bezdôvodné obohatenie vzniklo plnením bez právneho dôvodu vo výške 296,48 Eur. Bezdôvodné obohatenie má žalovaný povinnosť vydať v zmysle platnej právnej úpravy žalobkyni (§ 456 Občianskeho zákonníka). Z týchto dôvodov súd žalobe vyhovel v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia a žalovanému uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni žalovanú čiastku 296,48 Eur.

24. Odvolací súd vyhovel žalobe čiastočne, a to tak, že uložil žalovanému, aby zaplatil žalobkyni sumu 296,48 Eur, ktorú sumu žalobkyňa preukázala ako sumu zaplatenú žalovanému nad rozsah poskytnutých 1000,- Eur. Vo zvyšnej časti žalobu žalobkyne čo do istiny, ako nedôvodnú zamietol.

25. Pri rozhodovaní o uplatnenom úroku z omeškania sa odvolací súd riadil právnou úpravou úrokov z omeškania obsiahnutou v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom od 01.02.2013. Podľa § 3 nariadenia v znení účinnom od 01.02.2013 je výška úrokov z omeškania o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Do omeškania so zaplatením žalovanej sumy sa žalovaný dostal dňom 11.03.2017, teda dňom nasledujúcim po dni uvedenom vo výzve na dobrovoľné plnenie (žalobca mal možnosť dobrovoľne plniť do 10.03.2017). Preto od dňa 11.03.2017 má žalobkyňa nárok na úrok z omeškania až do zaplatenia vo výške 5 % ročne (0,00 % ako základná úroková sadzba ECB platná ku dňu 11.03.2017 + 5 percentuálnych bodov) zo súdom priznanej sumy 296,48 Eur. Ohľadne úrokov z omeškania požadovaných nad súdom rozsah priznanej sumy bola žaloba odvolacím súdom zamietnutá.

26. nároku na náhradu trov rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 CSP, v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Podľa výsledku sporu bola žalobkyňa v konaní úspešná v 90 % a žalovaný bol úspešný v 10%. Čistý úspech žalobkyne je 80%. Preto odvolací súd priznal žalobkyni proti žalovanému nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 80%. O výške náhrady trov konania pred súdom prvej inštancie, ako aj trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Toto rozhodnutie prijal senátu odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2, druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a

e) podpis.
(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).